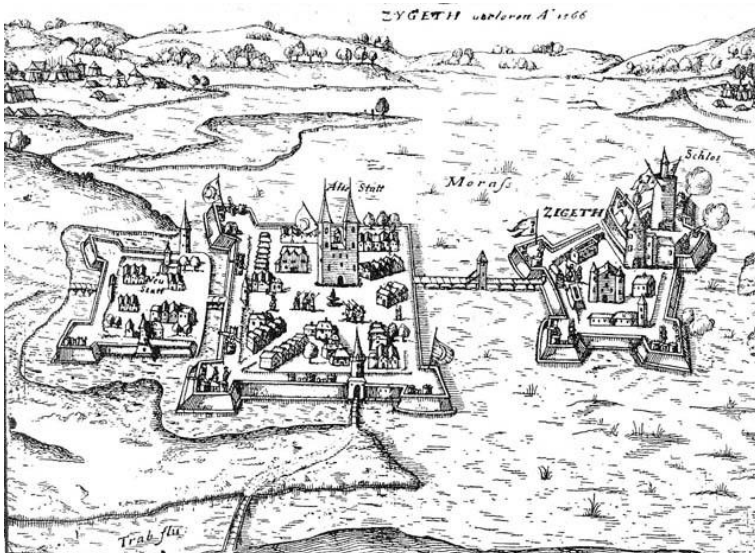

„A besúgó, kinek híjában Veszprém még mostan is az oszmán markában volna.”

Az 1566. június 6-i Palota elleni hasztalan ostromlás után, Lajos, janicsár gúnyába bújván, együtt vonult vissza az oszmánnal. Az álhús beépülés esszenciája, hogy Lajos előre megmondá a magyar vitézuraknak következő török összecsapás taktikáit. Az elkövetkezendő húsz napban, kisebb-nagyobb bonyodalmakkal, minden napkelte előtt postagalambbal jelentett hontársainak. S mint hogy a magyarok haditervében a soron lévő; Veszprém visszafoglalása vala, Lajos azután puhatolódzott, hogy hol s mely időben léssen a leggyengébb az oszmán regiment. Az utolsó nap, Lajos épphogy napi jelentését elküldé, egy ör rajtaütött, majdan szapora segítséget hívván leteperé az áltörököt. Ám a rusnya népnek mégis csak csalatkoznia kellett, hisz a magyar dalia temérdek kínvallatások ellenére sem tört meg biza, s így hát éhkopra ítélve cellába zárták. Mindeközben a magyarok diadalnak örvendvén leverték a török haderőt Veszprémnél, s mivel Lajos juttatá őket a győztes szerepre, s hogy hálájukat kifejezzék neves kitüntetésben szándékoztak őt részesíteni. Ám Lajosnak nyomát nem lelték, így hát könnyes gyásszal búcsúztak tőle, mert hitték vala, hogy a törökök életét vették a vitézharcosnak.

A megcsonkított hősnek cellájába zárva gondolat fogant meg fejében, mely szerint levelet ír, s azt elküldé honfitársainak hűen visszatérő, patyolat fehér galambjával. S ily módon reménnyel eltelve, zárkájában körülnézvéen hamar megpillantá egy szemrevaló, fiatal leányt, ki a sarokban kuksolva egyre csak fonogatott. Lajos menten kigondolá magában a nagyérdemű ideát, s megkérte hát a leányt, hogy írjon őhelyette üzenetet, melyben szabadítóért könyörög a tábornoknál. Míg a választ várták, s múlt az idő, a két fiatal egyre jobban megismerte egymást s belemelegedett a beszédbe. Mint kiderült Kovács Etelka, mert így hívták a rabtársnőt, a magyar csapatot segítve, orvosolni járta a falvakat, bátran állva a veszélyt, ám egyszer, két falu között, a portyázó törökök lecsaptak rája, így kerülvén tehát a fogdába. A férfit lenyűgözte az erő, a bátorság s a kecsesség édes harmóniája, ami Etelkából áradt s menten öbelé szereté mindenestül. Etelka is hasonlóképpen érezvén, hamarosan egy párrá lettek. Ám az éhhalál, mint felbőszült vad egyre jobban fenyegette őket, szerelmükre árnyként borulva. Egy napon aztán nagy álmélkodásukra a mindennapos ör helyében egy fiatal asszonka nézett be a rácson, s török álhúsát nyújtván át nekik, szólott, hogy a postagalamb üzenettestül célba találtatott, így küldé őt a magyar tábornokúr, hogy az eljövendő ostrom hevében a raboskodók megszökhessenek. A harc közeledtével a figyelmetlenség és zavartság nőttön nőtt a török táborban, ezenálltal több elcsípett mondatból hasznos s megdöbbentő dolgokra derült fény számukra. Tudva levő volt, hogy Szulejmán eredeti célja Bécs elfoglalása lett volna, mely hódítással európai hódítókörútját kívánta megkoronázni, de a Dráván való átkelés után Szigetvár akadályként tornyosult elibük, ezért aztán letáboroztak s kieszelték a haditervet.

Kép: Szigetvár távlati képe az1556-os várostrom előtt

Mint azt megtudták, a török hadtestnek 150000 katonája vala, míg a magyar hadsereg (ezt az oszmánok ugyan nem tudhatták) csupán 2500 főből állott. A várat vizesárok és mocsár övezte, ezért 12.-én elkezdtek nagy hévvel kezdték vala lecsapolni a vizet, hogy mindenfajta akadály nélkül bejuthassanak, s megmérkőzzenek a csipetnyi hun sereggel. Ezt meghallvám, s hogy mindennek elejét vegyék, Dandó Ferenc és Radován hadnagy vezetésével menten 200 hős lovas tört ki, akik, mint elkeseredve értesült róla Lajos, valamennyien odavesztek. Csendesen gyászolták meg őket cellájuk sötét sarkában s habár a helyzet kilátástalannak tetszett, Etelka végig reménykedett s Lajost ugyanerre biztatta. A sikereken felbátorodván az oszmán sereg új állásokat épített s eztán onnan ágyúzta az Óvárost. Hangzavar, bűz, pusztulás, emberi és állati tetemek, vértől rothadó testek hevertek mindenfele, ahová csak a szem elláthatott. Ez jellemezte a harcteret. A falak meggyengülék, a török fölény egyre szembetűnőbb vala, s nem telt belé kis idő, s a város bevehetővé vállott. Mindeközben Zrínyit s annak 800 hű katonáját visszaszorították s útjukat állván, kivont, görbe karddal rontottak a még fennmaradt magyar seregre. Ám azok nem adták ám az életet ily könnyedén, s nagy ügyel-bajjal vették fel a harcot. Ütötték, csapták, verték a török fejét ott, ahol csak érték utolsó erejüket is felhasználva! 4000 oszmán katona életét ontá ki a túlfűtött magyar sereg, ezzel a diadallal erőt adván Mieinknek. Még az idő is gyászosra fordulá, már szinte vészjóslóan a halált sugallva, s az idő járásában beállt fordulat okán hirtelen ostromszünet vala. Ez idő alatt az emberhiány végett a belső hadak futárral próbálák kikérni foglyaikat, váltságdíjért cserébe. Mink szabadítását is megkísérelték, ám a kért fejpénz oly hatalmas vala, hogy azt biz seregünk nem fizethette meg. A török katonák mindeközben a dél-nyugati bástya alatt vájatot ásva berobbanták azt, majdan betörék a külső várba szeptember 5.-én. Végző kétségbeesésükben mieink oszmány hullákkal torlaszolóak el a bejárót, ám a török előretörést ekképpen sem sikerült meggátolni. Az így megmaradt 600 bátor harcos a belső várba szorult. Kisvártatva kiszivárgott, hogy az élelemhiány, a vérhas s a rengeteg emberveszteség, mint pusztítja pár százra csökkent seregünket, s épp ezért Lajos és Etelka úgy dönté, hogy elhagyva kalickájukat, gaz töröknek öltözvén a vártámadókkal tartanak. Felvonulva Szulejmán előtt vonaglott, kígyózott az óriási oszmán hadsereg. A vár eleste után nem sokkal derült ki, hogy a pöffeszkedő szultánt, ekkor már holtan ültették szultáni trónusára, nehogy lelankadjon a török harcmorál. Körmönfontak voltak ezek a török kutyák már akkor is, s hát minthogy a körmük alatt volt a tüske akkoron már 10 éve, a sok veszteség után elszántan vágta neki Szigetvárnak, 300 ágyújukat magukkal vonszolván. A harc kezdetén egyszercsak moraj zúgott végig az ádáz seregen.

Kép: Zrínyi Miklós, valamint ahogyan ünneplőben kirohan a maradék hős hun harcosokkal

Zrínyi és addigra 200 főre csökkent bátor vitéze esküjükhöz hűen, legszebb ruhájukat felöltvén, ünnepélyes, büszke arckifejezéssel rontottak ki a várból, s Istenhez kiálltva törtek előre. Legelől Zrínyi, akár egy harcos angyal, vont a szabályját, s elsők között a sorban fordult le lováról, két golyóval, s egy nyílvezzővel mellkasában. E jelentet látván s ezen felbőszülve a törököt színlelő Lajos a magyar sereghez futott, s nem gondolván álcájára menten Zrínyi mellé térdelt. Egy szemhunyasnyi se telt belé, s egy magyar katona rögvest mellette termett s szapora mozdulattal dőfte le Győrffy Lajost, kit ily módon számúztott a másvilágra. A hatalmas test görcsbe állván, komótosan omlott a szigeti bajnok Zrínyire, s Lajos reá borultan lehellte ki utolsó lélegzetvételét. Hősként. Summa summarum, a vár elesett, ám mindennek dacára Etelka, s mink mindnyájan hősként emlékezünk nevére, s alázattal gondolunk reá is, s az összes szigetvári hallottainkra.

A cikkhez felhasznált irodalmi források:

-Rubicon online

<https://rubicon.hu/kalendarium/1566-augusztus-6-szulejman-ostrom-ala-veszi-szigetvart>

-Múlt-kor történelmi magazin

<https://mult-kor.hu/pancel-helyett-unneplobe-ltze-indult-az-utolso-rohamra-zrinyi-miklos-20180907>

-Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Tankönyve; Szent Imre könyvek: Történelem 10.

Cikkhez használt képek:

-Szigetvár távlati képe Cserna Károly rajza után

-Johann Peter Krafft (festménye); *Zrínyi kirohanása Szigetvárból*

-Barabás Miklós 1842 (festménye); *Zrínyi Miklós*